

als zielig
geestig wordt...

10 november 2019
Zoetermeer

PSYCHISCH - (GEESTELIJK)

ETYMOLOGISCHE (STANDAARD)WERKEN

P.A.F. van Veen en N. van der Sijs (1997), *Etymologisch woordenboek: de herkomst van onze woorden*, 2e druk, Van Dale Lexicografie, Utrecht/Antwerpen

psychisch [geestelijk] {1824} < **hoogduits** *psychisch* < **latijn** *psychicus* [dierlijk, natuurlijk] < **grieks** *psuchikos* [natuurlijk, ook geestelijk] (vgl. **psyche**).

THEMATISCHE WOORDENBOEKEN

Nicoline van der Sijs (2005), *Groot Leenwoordenboek*

psychisch (Duits *psychisch*)

UITLEENWOORDENBOEKEN

N. van der Sijs (2010), *Nederlandse woorden wereldwijd*, Den Haag; met aanvullingen uit [Uitleenwoordenbank 2015](#)

psychisch 'geestelijk' -> Indonesisch *psikis* 'geestelijk'.

snelzoeken

Neem
Onze Taal
op proef

Meehelpen? Ga naar
[etymologieWiki](#)

Een **Onze Taal**
woord
uit elk
jaar
Vanaf 1800

Cultureel Woordenboek.nl

☰ menu

naar welk woord of begrip ben je op zoek?

[Sociale wetenschappen](#) > [Psychologie en sociologie](#) > [psychologie](#)

psychisch

(Grieks: psyche ↗ = geest of ziel ↗) Geestelijk in tegenstelling tot lichamenlijk (somatisch).

Quizvraag v/d week →

Woord v/d week →

M

Zoek

psychisch bijv. naamw.

UITSpraak: [ˈpsixis]

als het met je geest te maken heeft

VOORBEELD: *`een psychische stoornis`*

ANTONIEM: fysiek

© Kernerman Dictionaries.

SYNONIEMEN

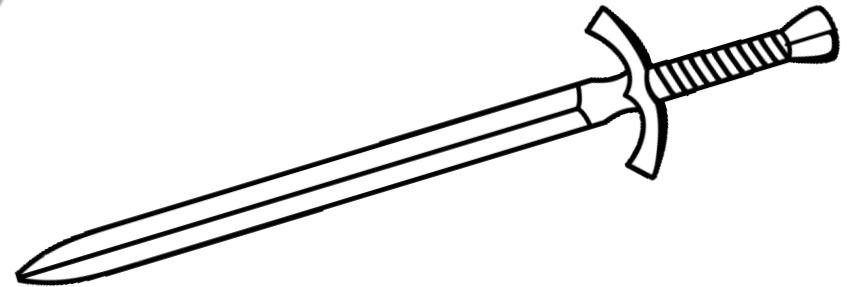
[geestelijk](#) [psychische](#) [fysiek](#) [\(antoniem\)](#) [somatisch](#) [\(antoniem\)](#)

14 DEFINITIES OP ENCYCLO

- Engels: Psychic geestelijk
- **geestelijk, met betrekking tot de geest (psyche). synoniem: geestelijk**
- geestelijk
- geestelijk; de psyche en haar toestand rakend, psyche is dan: ziel; de ziel als zetel der bewustzijnsverschijnselen; innerlijk; binnenste
- Geestelijk..

Hebreeën 4

¹² Want het woord van God
is levend en effectief
en scherper dan ieder tweesnijdend zwaard
en doordringend
tot **VERDELING VAN ZIEL EN GEEST**,
gewrichten en merg
en oordeelkundig
van gevoelens en gedachten van hart.

ΔΙΙΚΝΟΥΜΕΝΟC	ΑΧΡΙ	ΜΕΡΙCΜΟΥ	ΨΥΧΗC	ΚΑΙ	ΠΝΕΥΜΑΤΟC
¹ doordringende	tot-op	deling	van-ziel	en	van-geest
het dringt door	zó diep, dat	het vaneenscheidt	ziel	en	geest

wat is 'de ziel'?

ZIEL

Hebr. nefesj
Gr. psuche

חַיָּה לְנַפְשׁוֹ הָאֵל וַיְהִי
levende tot:ziel dens en-hij-is
levend een-wezen de ns also-werd

ΑΔΑΜ ΕΙΣ ΨΥΧΗΝ ΩΣΑΝ
Adam to ziel vvende
Adam - een... ...ziel vvende

ZIEL
Hebr. nefesj
Gr. psuche

voor het eerst gebruikt i.v.m. de wemelende dieren
Gen.1:20,30

ZIEL

Hebr. nefesj

Gr. psuche

voor het eerst gebruikt i.v.m. de wemelende dieren
Gen.1:20,30

de ziel is in het bloed
Lev.17:11,14 en Gen.9:4

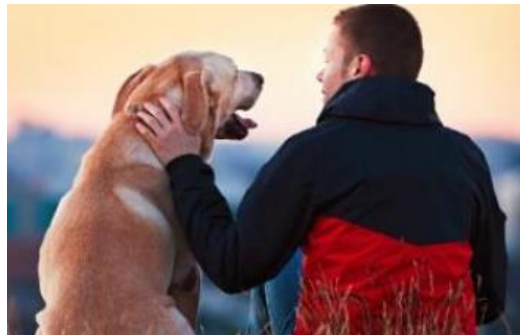

ZIEL
Hebr. nefesj
Gr. psuche

voor het eerst gebruikt i.v.m. de wemelende dieren
Gen.1:20,30

de ziel is in het bloed
Lev.17:11,14 en Gen.9:4

evenals het dier is ook de mens een "levende ziel"
Gen.2:7

ZIEL

Hebr. nefesj

Gr. psuche

voor het eerst gebruikt i.v.m. de wemelende dieren
Gen.1:20,30

de ziel is in het bloed
Lev.17:11,14 en Gen.9:4

evenals het dier is ook de mens een "levende ziel"
Gen.2:7

de ziel (de psyche) omvat
de zintuigen en de emoties

wat is 'ziels'?

Gr. PSUCHIKOS (Strong 5591)
bijvoegelijk naamwoord: ziels
afgeleid van PSUCHE (5590) = ziel

Gr. PSUCHIKOS (Strong 5591)
 bijvoegelijk naamwoord: ziels
 afgeleid van PSUCHE (5590) = ziel
 komt 6x voor in NT:
 1Kor.2:14; 15:44 (2x); 15:46
 Jak.3:15; Jud.:19
 St.Vert.: natuurlijk (6x)

ISA Interlinear Scripture Analyzer 3 beta build:131 [developer] zoom : 1,38 x

telling (N)	GNT	strong	clis.nl
2	ΨΥΧΙΚΟΝ	G5591	ziels
1	ΨΥΧΙΚΗ	G5591	ziels
1	ΨΥΧΙΚΟΙ	G5591	zielse
1	ΨΥΧΙΚΟΝ	G5591	zielse
1	ΨΥΧΙΚΟC	G5591	zielse

Gr. PSUCHIKOS (Strong 5591)
 bijvoegelijk naamwoord: ziels
 afgeleid van PSUCHE (5590) = ziel

komt 6x voor in NT:

1Kor.2:14; 15:44 (2x); 15:46

Jak.3:15; Jud.:19

St.Vert.: natuurlijk (6x)

NBG51: natuurlijk (4x), ongeestelijk (2x)

ISA Interlinear Scripture Analyzer 3 beta build:131 [developer] zoom : 1,38 x

telling (N)	GNT	strong	clis.nl
2	ΨΥΧΙΚΟΝ	G5591	ziels
1	ΨΥΧΙΚΗ	G5591	ziels
1	ΨΥΧΙΚΟΙ	G5591	zielse
1	ΨΥΧΙΚΟΝ	G5591	zielse
1	ΨΥΧΙΚΟC	G5591	zielse

'ziels' = 'natuurlijk'?

Gr. PHUSIKOS (Str. 5446)
bijvoegelijk naamwoord: natuurlijk
afgeleid van PHUSIS (Str. 5449) = natuur
(> fysica, fysisch)

betekenis: aangeboren, instinctmatig

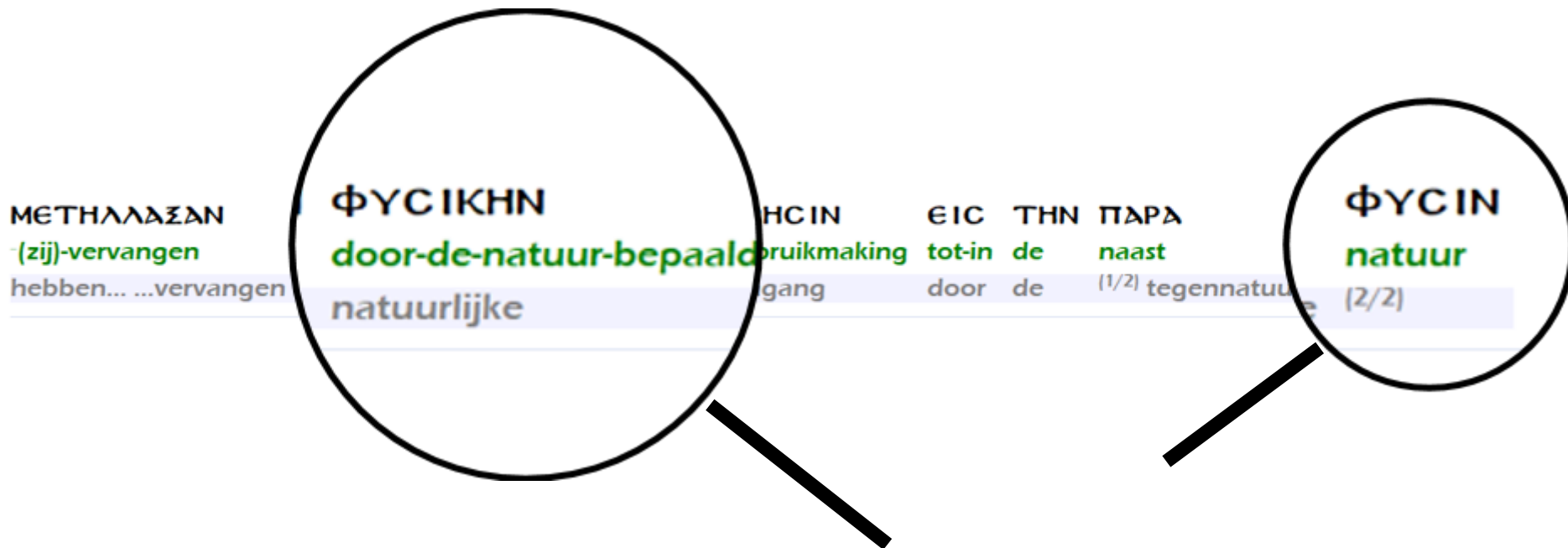
Gr. PHUSIKOS (Str. 5446)
bijvoegelijk naamwoord: natuurlijk
afgeleid van PHUSIS (Str. 5449) = natuur
(> fysica, fysisch)

betekenis: aangeboren, instinctmatig

elk soort heeft haar eigen aandrang

- in het algemeen (b.v.):
- eet & drinkbehoefte
 - slaapbehoefte
 - levensdrang
 - voortplantingsdrang >

26 ... die van het vrouwelijke geslacht,
vervangen **het natuurlijke gebruik**
tot wat **bezijden de natuur** is.

wel 'ziels' gedrag maar niet 'natuurlijk'!

26 ... die van het vrouwelijke geslacht,
vervangen het natuurlijke gebruik
tot wat bezijden de natuur is.

27 Evenzo ook die van het mannelijke geslacht,
loslatend **het natuurlijke gebruik
van het vrouwelijke geslacht...**

ΑΦΕΝΤΕΣ

loslatende

hebben... ...opgegeven

ΦΥΣΙΚΗΝ

door-de-natuur-bepaalde

natuurlijke

ΧΗΝ

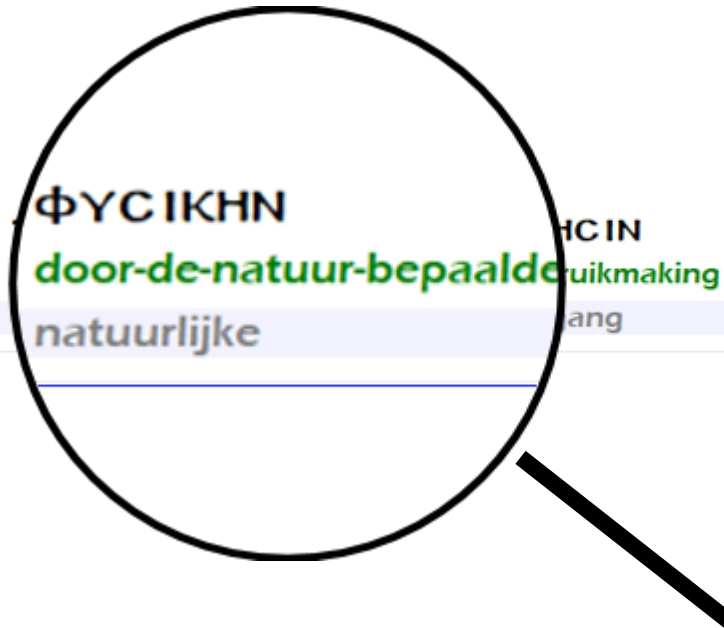
ang

ΤΗΣ

met de

ΘΗΛΕΙΑΣ

vrouw

'ziels' versus 'geestig'

1Korinthe 2

13 Van deze dingen spreken wij ook,
niet onderwezen in woorden
van menselijke wijsheid
maar onderwezen in die van geest,
geestelijke woorden doen passen
bij geestelijke dingen.

*de dingen door GOD
in genade geschonken*

Α	ΚΑΙ	ΛΑΛΟΥΜΕΝ	ΟΥΚ	ΕΝ	ΔΙΔΑΚΤΟΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ	ΣΟΦΙΑΣ	ΛΟΓΟΙΣ
welke-dingen	ook	wij-spreken	niet	in	onderwezen	van-menselijke	wijsheid	woorden
Hiervan	dan ook	spreken wij	die niet	door	_	menselijke	wijsheid	met woorden

ΑΛΛ	ΕΝ	ΔΙΔΑΚΤΟΙΣ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙΣ	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ	ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΕΣ
maar	in	onderwezen	van-geest	geestelijke-woorden	geestelijke-dingen	doende-passen
maar	door	geleerd zijn	de Geest	met het geestelijke	het geestelijke	zodat wij... ...vergelijken

1Korinthe 2

13 Van deze dingen spreken wij ook,
niet onderwezen in woorden
van menselijke wijsheid
maar onderwezen in die van geest,
geestelijke woorden doen passen
bij geestelijke dingen.

*geestelijke wijsheid
onderwezen in
geestelijke woorden*

Α	ΚΑΙ	ΛΑΛΟΥΜΕΝ	ΟΥΚ	ΕΝ	ΔΙΔΑΚΤΟΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ	ΣΟΦΙΑΣ	ΛΟΓΟΙΣ
welke-dingen	ook	wij-spreken	niet	in	onderwezen	van-menselijke	wijsheid	woorden
Hiervan	dan ook	spreken wij	die niet	door	_	menselijke	wijsheid	met woorden

ΑΛΛ	ΕΝ	ΔΙΔΑΚΤΟΙΣ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙΣ	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ	ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΕΣ
maar	in	onderwezen	van-geest	geestelijke-woorden	geestelijke-dingen	doende-passen
maar	door	geleerd zijn	de Geest	met het geestelijke	het geestelijke	zodat wij... ...vergelijken

1Korinthe 2

¹⁴ Maar een ziels mens ontvangt niet de dingen van de geest van God, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet kennen omdat het op een geestelijke wijze kritisch wordt beoordeeld.

= beheerst door 'ziel' (psyche):

- wat voor ogen is
- het gevoel aanspreekt

ΨΥΧΙΚΟΣ	ΔΕ	ΑΝΘΡΩΠΟΣ	ΟΥ	ΔΕΧΕΤΑΙ	ΤΑ	ΤΟΥ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ
zielse	echter	mens	niet	(hij)-ontvangt~	de-dingen	van-de	geest	van-de	God
een ongeestelijk	Doch	mens	niet	aanvaardt	hetgeen... ..is	van de	Geest	_	Gods

1Korinthe 2

¹⁴ Maar een ziels mens ontvangt niet de dingen van de geest van God, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet kennen omdat het op een geestelijke wijze kritisch wordt beoordeeld.

van de geest van GOD wordt ontvangen op een andere 'frequentie' niet via oog en gevoel...

ΨΥΧΙΚΟΣ	ΔΕ	ΑΝΘΡΩΠΟΣ	ΟΥ	ΔΕΧΕΤΑΙ	ΤΑ	ΤΟΥ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ
zielse	echter	mens	niet	(hij)-ontvangt~	de-dingen	van-de	geest	van-de	God
een ongeestelijk	Doch	mens	niet	aanvaardt	hetgeen... ..is	van de	Geest	_	Gods

1Korinthe 2

14 Maar een ziels mens
ontvangt niet de dingen
van de geest van God,
want het is hem dwaasheid
en hij kan het niet kennen
omdat het op een geestelijke wijze
kritisch wordt beoordeeld.

ΜΩΡΙΑ	ΓΑΡ	ΑΥΤΩ	ΕΣΤΙΝ
domheid	want	voor-hem	het-is
dwaasheid	want	hem	het is

ΚΑΙ	ΟΥ	ΔΥΝΑΤΑΙ	ΓΝΩΝΑΙ
en	niet	hij-kan~	~weten
en	niet	hij kan	het... ...verstaan

1Korinthe 2

14 Maar een ziels mens
ontvangt niet de dingen
van de geest van God,
want het is hem dwaasheid
en hij kan het niet kennen
omdat het op een geestelijke wijze
kritisch wordt beoordeeld.

Gr. 'ana-krino'

een juridische term:

verhoren, navragen, nagaan, onderzoeken

Hand.4:9; 24:8; 25:26; 28:18

gericht op waarheidsvinding

1Korinthe 2

¹⁵ De geestelijke mens echter
beoordeelt kritisch alle dingen...

zoals de Bereërs "dagelijks nagingen of
deze dingen alzo waren"; Hand.17:11
de waarheid is het criterium

O	ΔΕ	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ	ΑΝΑΚΡΙΝΕΙ	[ΤΑ]	ΠΑΝΤΑ
degene	echter	geestelijk	(hij)-beoordeelt-kritisch	de	de		alle-dingen
de	Maar	geestelijke mens	beoordeelt		dingen		alle

ZIELS

- gericht op "wat voor ogen is";

GEESTIG

- gericht op het wóórd dat uit gehoor is;

ZIELS

- gericht op "wat voor ogen is";
- vraagt:
voelt het goed?;

GEESTIG

- gericht op het wóórd dat uit gehoor is;
- vraagt:
is het waar?;

ZIELS

- gericht op "wat voor ogen is";
- vraagt:
voelt het goed?;
- gericht op
wat de méns kan;

GEESTIG

- gericht op het wóórd
dat uit gehoor is;
- vraagt:
is het waar?;
- gericht op
wat GOD kan;

ZIELS

- gericht op "wat voor ogen is";
- vraagt: voelt het goed?;
- gericht op wat de méns kan;
- gefrustreerd door eigen onvermogen;

GEESTIG

- gericht op het wóórd dat uit gehoor is;
- vraagt: is het waar?;
- gericht op wat GOD kan;
- verheugd om GODS vermogen;

ZIELS

- gericht op "wat voor ogen is";
- vraagt: voelt het goed?;
- gericht op wat de méns kan;
- gefrustreerd door eigen onvermogen;
- **ziel-ig**

GEESTIG

- gericht op het wóórd dat uit gehoor is;
- vraagt: is het waar?;
- gericht op wat GOD kan;
- verheugd om GODS vermogen;
- **geest-ig**

"ziels lichaam"

versus

"geestelijk lichaam"

1Korinthe 15

44 Er wordt een ziels lichaam gezaaid,
er wordt een geestelijk lichaam opgewekt.
Indien er een ziels lichaam is,
dan is er ook een geestelijk lichaam.

*beheerst en beperkt door ziel:
gevoel, sensaties (bloed!)*

ΣΠΕΙΡΕΤΑΙ

ΣΩΜΑ

ΨΥΧΙΚΟΝ

ΕΓΕΙΡΕΤΑΙ

ΣΩΜΑ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ

|het-wordt-gezaaid~

lichaam

ziels

|het-wordt-gewekt~

lichaam

geestelijk

Er wordt... ..gezaaid

een... ..lichaam

natuurlijk

en... ..opgewekt

een... ..lichaam

geestelijk

1Korinthe 15

44 Er wordt een ziels lichaam gezaaid,
er wordt een geestelijk lichaam opgewekt.

Indien er een ziels lichaam is,
dan is er ook een geestelijk lichaam.

*een pneumatisch lichaam:
beheerst en geleid door 'geest'
een lichaam zonder bloed!*

ΣΠΕΙΡΕΤΑΙ

ΣΩΜΑ

ΨΥΧΙΚΟΝ

ΕΓΕΙΡΕΤΑΙ

ΣΩΜΑ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ

het-wordt-gezaaid

lichaam

ziels

het-wordt-gewekt

lichaam

geestelijk

Er wordt... ..gezaaid

een... ..lichaam

natuurlijk

en... ..opgewekt

een... ..lichaam

geestelijk

1Korinthe 15

44 Er wordt een ziels lichaam gezaaid,
er wordt een geestelijk lichaam opgewekt.

Indien er een ziels lichaam is,
dan is er ook een geestelijk lichaam.

ΕΙ	ΕΣΤΙΝ	ΣΩΜΑ	ΨΥΧΙΚΟΝ	ΕΣΤΙΝ	ΚΑΙ	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ
indien	er-is	lichaam	ziels	er-is	ook	geestelijk
_	Is er	een... ..lichaam	natuurlijk	bestaat er	dan... ..ook	een geestelijk lichaam

1Korinthe 15

45 Zo ook is het geschreven,
de eerste mens Adam
werd tot een **levende ziel**,
de laatste Adam
tot een **levendmakende geest**.

die ook alle mensen insluit!; 15:22

ΟΥΤΩΣ	ΚΑΙ	ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ	ΕΓΕΝΕΤΟ	Ο	ΠΡΩΤΟΣ	ΑΝΘΡΩΠΟΣ	ΑΔΑΜ
zó	ook	het-is-geschreven~	-(hij)-werd~	de	eerste	mens	Adam
Aldus	ook	staat er... ..geschreven	werd	de	eerste	mens	Adam

ΕΙΣ	ΨΥΧΗΝ	ΖΩCΑΝ	Ο	ΕCΧΑΤΟΣ	ΑΔΑΜ	ΕΙΣ	ΠΝΕΥΜΑ	ΖΩΟΠΟΙΟΥΝ
tot-in	ziel	levende	de	laatste	Adam	tot-in	geest	levend-makende
_	een... ..ziel	levende	de	laatste	Adam	_	een... ..geest	levendmakende

1Korinthe 15

46 Maar niet het geestelijke [komt] eerst,
maar het zielse,
vervolgens het geestelijke.

*het project 'Adam' is niet mislukt
hij was 'by design' een prototype!*

ΑΛΛ ΟΥ	ΠΡΩΤΟΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ	ΑΛΛΑ ΤΟ ΨΥΧΙΚΟΝ	ΕΠΕΙΤΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ
maar niet	eerst het geestelijke	maar het zielse	vervolgens het geestelijke
Doch komt niet	eerst het geestelijke	maar het natuurlijke	en daarna het geestelijke

